

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Bohuslava Hnízdlu v právní věci **žalobce: I. V.**, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, adresa pro doručování: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2003, č. j. OAM - 3049/VL - 14 - SE01 - 2000, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2004, č. j. 8 Az 196/2003 - 27,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2004, č. j. 8 Az 196/2003 - 27, **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále též „stěžovatel“) se žalobou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2003, č. j. OAM - 3049/VL - 14 - SE01 - 2000, kterým stěžovateli nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Podáním doručeným soudem dne 15. 12. 2003 požádal soud o ustanovení zástupce pro toto řízení.

Městský soud v Praze žádost o ustanovení zástupce zamítl usnesením ze dne 21. 1. 2004, č. j. 8 Az 196/2003 - 27. V odůvodnění uvedl, že zákon vyžaduje jako jednu z podmínek pro vyhovění návrhu skutečnost, že ustanovení zástupce je třeba k ochraně práv žadatele. Ze spisového materiálu podle soudu vyplývá, že podaná žaloba má zákonem požadované náležitosti, zejména návrh obsahuje označení napadeného rozhodnutí, obsahuje důvody a námítky, které žalobce k podání návrhu vedly, obsahuje i návrh výroku rozsudku. Stěžovatel tedy podle soudu učinil vše, co mohl podle právních předpisů učinit k ochraně

svých práv, dostatečně kvalifikovaným způsobem se obrátil na soud a v řízení před soudem není právní zastoupení žalobce již povinné. Proto podle soudu není dána podmínka potřeby ochrany práv žalobce. Z toho důvodu se soud již nezabýval druhou zákonem stanovenou podmínkou splnění požadavků na osvobození od soudních poplatků.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel včas kasační stížnost. Nesouhlasí s usnesením Městského soudu v Praze, protože v průběhu azylového řízení se několikrát změnil azylový zákon a v důsledku špatné znalosti českého jazyka neměl možnost prostudovat tyto změny.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel podle § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. V dané věci stěžovatel není zastoupen advokátem a rovněž nemá právnické vzdělání. Povaha rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje, však vylučuje, aby v posuzované věci bylo možno nedostatek podmínky povinného zastoupení považovat za překážku, jež by bránila vydání rozhodnutí, jímž se řízení o kasační stížnosti končí. Za situace, kdy předmětem přezkumu je rozhodnutí, jímž nebylo vyhověno žádosti účastníka o ustanovení zástupce z řad advokátů, by trvání na podmínce povinného zastoupení vedlo k vlastnímu popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval, a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník právo na ustanovení zástupce má nebo nemá.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadené usnesení včetně řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle § 35 odst. 7 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na jeho návrh ustanovit zástupce, jímž může být i advokát. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. může být osvobozen od soudních poplatků účastník řízení tehdy, když doloží, že nemá dostatečné finanční prostředky.

Podmínku potřeby ochrany práv navrhovatele není možné považovat za nesplněnou jen z toho důvodu, že žalobce podal formálně úplnou žalobu. V tomto stadiu řízení soud nemůže dostatečně posoudit, zda žalobce uplatnil všechny důvody, které mohl uplatnit, anebo zda žalobce určité námitky v žalobě neuplatnil jen z toho důvodu, že je pro nedostatek právního vzdělání považoval za irrelevantní. Hmotněprávní charakter projednávané věci (žalobou tvrzený azylový důvod) nemusí být jediným a zcela určujícím faktorem, z něhož lze usoudit, zda je zástupce třeba k ochraně práv anebo nikoliv. Stejný význam je třeba klást i na osobnostní a faktické poměry účastníka řízení, úroveň povědomí o jeho právech v soudním procesu a vůbec o právních poměrech v ČR. Při jinak stejném skutkovém příběhu tak lze dospět i k tomu, že u jedné osoby bude k ochraně práv v řízení před soudem zástupce zapotřebí, u jiné osoby to nutné nebude.

Nejvyšší správní soud se proto domnívá, že Městský soud v Praze pochybil, jestliže pouze z formální bezvadnosti žaloby dovozoval, že ustanovení zástupce není nutné k ochraně práv stěžovatele. Usnesení Městského soudu v Praze tak vykazuje nedostatek důvodů rozhodnutí, což způsobuje jeho nepřezkoumatelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud jeho usnesení, jímž se návrh na ustanovení zástupce zamítá, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 10. března 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu